

חוכן ע"י כוכל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

מנחות דף עה.

מנחת ריקין שהביא לה לוג שמן, מה עושים עם כל הלוג?

מה עושה עם שארית השמן?	כיצד מושח את הריקין?	לתנא קמא
כשבא מחצה חלות מחצה ריקין ¹ : מחזירן לחלות כשבא כולו ריקין: חוזר ומושחו עד שכלה הלוג	מושחו על פני כולו	לר' שמעון ב"י
נאכל לכהנים	מושחו כמין כי	

מנחות דף ע"ה:

האם ומהו דין פתיתה במנחות דלהלן?

במנחת כה"ג - חביתין	במנחת כהנים	במנחת ישראל	לתנא קמא
קופל לשנים ³ ואינו מבדיל	קופל לארבע ואינו מבדיל	קופל לארבע ומבדיל ²	לר' שמעון ⁴
לא היה קופלה	לא היה קופלה	קופל לארבע ומבדיל	

חביצא⁵ שהוא מאכל העשוי מלחם מפורר, האם מברכים עליו המוציא או מזונות?

פרורים פחות מכזית שיש להם תורת לחם	פירורים יותר מכזית	לרב יוסף
כשבא מלחם גדול או שעירסן: המוציא כשלא בא מלחם גדול ולא עירסן: מזונות ⁶	המוציא	לרב ששת
המוציא	המוציא	

¹ בפשטות הוא רק אליבא דר' שמעון שאמר כן [לעיל סג]: שמנחת מאפה תנור באה מחצה חלות ומחצה ריקין, אבל לרבנן דפליגי עליו לא, וכן פירש רש"י בכת"י ורש"י בפירושו השני. [ואף שאמר ר"ש בן יהודה את דבריו בשם ר' שמעון, ומשמע א"כ שת"ק דברייתא חולק על ר"ש, צ"ל דת"ק ור"ש ב"י נחלקו מה אמר ר' שמעון]. אמנם רש"י בפירוש הראשון ביאר גם אליבא דרבנן, ומיירי שהביא עשרה חלות ועשרה ריקין, [וע' ב"ח אות ג' שמחק פי' זה, וע' בספר ישר וטוב].

² רש"י מפרש שההבדלה היא השבירה, דהיינו ששובר בכפלים משום שצריך לקמוץ מהמנחה אח"כ, משא"כ במנחת כהנים שכולה כליל ולא עושים בה קמיצה, אין טעם לשבר - דהרי לא יקמוץ ממנה, ולכך רק כופלה כדי לקיים בה מצות פתיתה. [וברש"י כת"י פי', כופל - משבר, וכבר תמהו האחרונים לפי זה, דא"כ מהו מבדיל. ויש שפירשו שמשבר - לא לגמרי, ומבדיל - שמשברה לגמרי].

³ והגם שאמרה המשנה שבמנחת כהן משיח לא היה מקפלה, מ"מ כבר אמרה הגמ' שהכונה שאין מקפלה לארבע אבל מקפלה לשתים. [ולר' שמעון אינו מקבלה בכלל, וכבר הקשו הראשונים דהרי כתוב בה מנחת פתים, וע' באורך במשנה למלך פי"ג ממעשה הקרבנות ה"ד, ובלחם משנה שם ועוד].

⁴ בסיפא דמתניתין אמרינן: "וכולן פותתן כזיתים", ויש מחלוקת בראשונים האם זה המשך דברי ר"ש ובא לחלוק על ת"ק בתרתי, פי', דת"ק אמר במנחת ישראל שקופל לארבע ולא יותר, ואתא ר"ש למימר שיכפול אותה ג"כ ד' לחי' וחי' לט"ז עד שיהיה בכל פתית כזית. או שסיפא זו דברי הכל היא, ובא לומר שכשכופלה ופותתה שלא יהיה חתיכות פחות מכזית.

⁵ רש"י מפרש שהוא תבשיל ובו פירורי לחם, והקשו תוס', דהרי הבישול מבטלו מתורת לחם. ולכן פירשו, שהם פירורי לחם שמדביקין אותם ע"י חלב או דבש או שמן.

⁶ הנה אביי הקשה על רב יוסף מדברי ר' ישמעאל שאמר שמפרך למנחות עד שמחזירן לסולתן, ומוכח שגם באופן זה מברך המוציא. ובתחילה דחה רב יוסף שמייירי שערסן [היינו שחזר וגבלן לחתיכה אחת (ואפה)], ודחה אביי דא"כ "אכלו מבעי ליה". ותירצה הגמ', שמייירי שבא מלחם גדול, [כלומר, ולכן הם חשובים אגב אביהם, ולרש"י צריך שעדיין חלק מהככר הגדול ישאר בעין]. ומבואר שגם לרב יוסף באופנים אלו: שערסן או שבאו מלחם גדול, גם מברך המוציא אפי' בפירורים הפחותים מכזית.